

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
V. P. 2014-06-05 SKUNDO**

2014 m. liepos 23 d. Nr. S-141 (7-100/2014)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininko
komisijos narių

Stepono Vytauto Jurnos
Rasos Stravinskaitės
Editos Veršalienės
Linos Vosylienės – pranešėja

sekretoriaujant

Jūratei Dalmantaitei

dalyvaujant mokesčių mokėtojui
mokesčių administratoriaus atstovams

V. P.
J. O.,
D. B.

2014 m. liepos 8 d. posėdyje išnaginėjusi V. P. (toliau – Pareiškėjas) 2014-06-05 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2014-05-14 sprendimo Nr. 1A-261, n u s t a t ė:

Muitinės departamentas ginčijamu sprendimu patvirtino Kauno teritorinės muitinės (toliau – Kauno TM) 2014-02-19 sprendimą Nr. 4PM190208, kuriuo už neteisėtai įvežtas į Bendrijos muitų teritoriją cigaretes Pareiškėjas ir J. T. buvo pripažinti solidariai atsakančiais skolininkais muitinei ir jiems įregistruota mokesstinė prievolė: muitas – 2634 Lt, akcizai – 24413 Lt, akcizų delspinigiai – 13845 Lt, pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM) – 6008 Lt, PVM delspinigiai – 3407 Lt.

Sprendime nurodoma, jog Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendyje baudžiamojoje byloje Nr. 1-98/2012 nustatyta, kad Pareiškėjas ir J. T. 2009-07-29, iš anksto susitarę ir veikdami bendrininkų grupėje su kitais ikiteisminio tyrimo ir teismo nenustatytais asmenimis, K. kaimo ribose, Šalčininkų rajone, neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis – 7750 pakelių cigarečių „Premjer“, t. y. žinodami, kad nenustatyti asmenys iš Baltarusijos Respublikos teritorijos prie Lietuvos Respublikos teritorijos sienos žymėjimo ženklą Nr. 0552 apie 00.30 val. permes per Lietuvos Respublikos valstybės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją 7750 pakelių cigarečių „Premjer“, abu automobiliu „VW Jetta“, valst. Nr., atvyko į tą vietą, surinko dėžes su cigaretėmis ir dalį jų (5250 pakelių) abu sukrovė į automobilį „VW Jetta“, o likusius 2500 pakelių paslėpė miške. Po to V. P. automobiliu gabenó cigaretes miško keliuku į nenustatytą vietą, tačiau K. kaimo ribose, Šalčininkų rajone, buvo

sulaikytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų, o vėliau, pradėjus sulaikymo operaciją, J. T. iš cigarečių saugojimo vietos pasišalino, tačiau maždaug už 4 km buvo sulaikytas pareigūnų. Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendžiu Pareiškėjas bei J. T. pripažinti kaltais dėl Lietuvos Respublikos baudžiamąjo kodekso (toliau – BK) 199² str. 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos padarymo ir nubausti: Pareiškėjas – 15600 Lt, o J. T. – 13000 Lt bauda su sulaikytų prekių – cigarečių ir automobilio, konfiskavimu. Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendis byloje yra įsiteisėjęs.

Nurodoma, jog Kauno TM, išnagrinėjusi Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Varėnos rinktinės Ikiteisminio tyrimo skyriaus 2014-01-13 raštu Nr. (21/19.13)-12-153 pateiktą medžiagą dėl Pareiškėjo, gyv. T. k., T. sen., Š. raj., ir J. T. (a. k.), gyv. D. g. 2-17, V. k., V. raj., neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtų importo muitais ir mokesčiais apmokestinamų prekių, 2014-02-19 sprendimu Nr. 4PM190208 už neteisėtai įvežtas (neturint įsigijimo dokumentų ir dokumentų, įrodančių importo mokesčių sumokėjimą už įvežamas importo muitais ir mokesčiais apmokestinamas prekes) į Bendrijos muitų teritoriją cigaretes pripažino Pareiškėją skolininku muitinei ir įregistravo aukščiau nurodytą mokestinę prievolę.

Muitinės departamentas ginčijamame sprendime vadovaujasi 1992-10-12 Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 202 str. 1 d. a punktu ir nurodo, jog importo mokesčiai skaičiuojami už įvežamas iš trečiųjų šalių į Lietuvos Respubliką importo muitais ir mokesčiais apmokestinamas prekes nepriklausomai nuo to, ar jas įvežė fizinis, ar juridinis asmuo, ar jos įvežtos teisėtai, ar nelegaliai ir t. t. Teigia, kad importo mokesčių mokėjimą ir normas reglamentuoja Bendrijos muitinės kodeksas ir juo vadovaujantis patvirtinta Kombinuotoji nomenklatūra, 2002-03-05 PVM įstatymas Nr. IX-751 (toliau – PVM įstatymas), 2001-10-30 Akcizų įstatymas Nr. IX-569 (2010-04-01 įstatymo Nr. XI-722 redakcija, galiojanti nuo 2010-04-20, toliau – Akcizų įstatymas), kiti teisės aktai. Nurodo, jog pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 3 dalį skolininkais laikomi asmenys, neteisėtai įvežę ar dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai. „Neteisėto įvežimo“ sąvoka yra išaiškinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) 2009-04-02 sprendime byloje C-459/07: tai „prekės, kurios kirtusios Bendrijos išorės sieną sausuma yra minėtoje teritorijoje jau už pirmosios muitinės įstaigos, tačiau kurios nebuvo pristatytos į šią įstaigą ir nepateiktos muitinei, o už pranešimą muitinei apie šių prekių įvežimą atsakingi asmenys apie tai nepranešė“.

Įvertinęs minėtų teisės aktų nuostatas, ESTT praktiką, Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendyje baudžiamąjoje byloje Nr. 1-98/2012 nustatytas aplinkybes, Muitinės departamentas ginčijamame sprendime konstatuoja, jog Pareiškėjas, gabenęs cigaretes, pažymėtas Baltarusijos Respublikos banderolėmis, negalėjo nežinoti, kad prekės (cigaretės) į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos neteisėtai, nes, išskyrus įvežamą asmeninėms reikmėms jų leidžiamą kiekį, teisėtai įvežtų ar prekybos įmonėse („rinkoje“) realizuojamų cigarečių, paženklintų Baltarusijos Respublikos (ne Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyto pavyzdžio banderolėmis), Lietuvoje nėra. Nurodo, jog tai nustato Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymas ir Apdoroto tabako, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-09 nutarimu Nr. 408, 5 punktas.

Sprendime tvirtinama, jog gabendamas cigaretes Pareiškėjas neabejotinai suprato ir žinojo, kad jos į Lietuvą įvežtos nelegaliai. Suprantama, kad neteisėtai įvežtos prekės neapmokestintos importo mokesčiais. Be to, asmens, disponuojančio neteisėtai įvežtomis cigaretėmis, pripažinimui skolininku pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 3 dalį nereikalingas nustatymas faktų apie jo žinojimą ar nežinojimą dėl nesumokėtų mokesčių (apie mokesčius šiame punkte neminima). Nurodoma, jog muitinei nėra prievolės surinkti kokius nors įrodymus, kas gabeno prekes per valstybės sieną, o pakanka turėti „pagrindą manyti“, kad jas

įsigijęs ar gabenantis asmuo turėjo žinoti, jog prekės buvo įvežtos neteisėtai. Daroma išvada, jog Kauno TM, nustatiusi neginčijamus subjektyvių sąlygų Pareiškėjo pripažinimui skolininku egzistavimo faktus (cigaretės su baltarusiškais banderolėmis, be mokesčių sumokėjimą ir įsigijimo faktą patvirtinančių dokumentų), sprendime teisingai nurodė, jog vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 3 dalimi, jis laikomas skolininku ne dėl neteisėto prekių įvežimo, bet dėl tokių prekių įsigijimo, gabenimo bei disponavimo jomis, žinant („yra pagrindo manyti, turėjęs žinoti“), kad jos įvežtos neteisėtai.

Muitinės departamentas sprendime vadovaujasi PVM įstatymo 1 str. 24 p. 1 papunkčio, 3 straipsnio, 19 straipsnio nuostatomis. Nurodo, jog minėtos cigaretės iš Pareiškėjo buvo paimitos jau įvežtos į Lietuvos muitų teritoriją, esančios Pareiškėjo dispozicijoje, todėl Kauno TM sprendimu importo mokesčių skola, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 3 dalimi, Pareiškėjui įregistruota pagrįstai ir teisėtai.

Kauno TM sprendimu įregistravo mokestinę prievolę konfiskuotam cigarečių kiekiui. Tai, jog cigaretės iš Pareiškėjo buvo paimitos ir Vilniaus apygardos teismo nutarimu konfiskuotos, Muitinės departamento tvirtinimu, jo skolos muitinei nepanaikina. Sprendime nurodoma, jog Bendrijos muitinės kodeksas skolos muitinei išnykimo dėl to, kad neteisėtai įvežtos prekės konfiskuojamos, nenumato. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 233 str. c p. 2 įtrauką skola muitinei, atsiradusi neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją prekes, išnyksta tik tada, kai prekės sulaikomos neteisėto įvežimo metu ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos. Nagrinėjamu atveju tokių aplinkybių nenustatyta. Tvirtinama, jog Vilniaus apygardos teismo nuosprendžiu Pareiškėjui dėl disponavimo cigaretėmis buvo taikyta baudžiamoji atsakomybė, tačiau mokesčių priskaičiavimas nėra teisinės atsakomybės priemonė. Mokesčių priskaičiavimu yra apibrėžiama asmens mokestinė prievolė valstybei, kuri yra ne asmens nubaudimas už padarytą pažeidimą, bet mokesčių teisinių santykių išraiška. Muitinės departamento sprendime pažymima, kad skolininkus muitinei nustato ne teismas savo nuosprendžiu, o vietos mokesčių administratorius savo sprendimu.

Sprendime vadovujamasi 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 96 str. 1 d. 1 punktu, 97 str. 1 dalimi ir nurodoma, jog Kauno TM skundžiamu sprendimu pagrįstai ir teisėtai apskaičiavo delspinigius, pradėjusi skaičiuoti juos nuo dienos, einančios po neteisėtai gabentų cigarečių sulaikymo ir skolininko nustatymo dienos (nuo 2009-07-30 iki 2014-02-19). Taip pat vadovujamasi atleidimą nuo apskaičiuotų delspinigių reglamentuojančiais MAĮ 100 straipsniu, Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004-05-07 įsakymu Nr. 1B-481 patvirtintų Atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių taisyklių 4 ir 5 punktais ir nurodoma, jog Pareiškėjas jokių įrodymų, pagrindžiančių jo prašymą dėl mokestinės prievolės sumažinimo, nepateikė, taip pat nenurodė įstatyminio pagrindo, kuriuo remiantis galėtų būti sumažinti mokesčiai ir su jais susijusios sumos.

Muitinės departamentas sprendime vadovaujasi MAĮ 40 str. 1 ir 2 dalių nuostatomis ir tvirtina, jog iš anksčiau minėtų aplinkybių matyti, kad Pareiškėjas nevykdė MAĮ 40 straipsnyje nustatytų pareigų, nes, būdamas rūpestingas ir protingas asmuo, žinojęs (yra pagrindas manyti, kad turėjo pagrindo žinoti), kad į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės, kurios turi būti apmokestinamos, žinojęs, kad nesumokėti privalomi mokėti mokesčiai, net po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo nesikreipė į mokesčių administratorių dėl skolos už neteisėtai įvežtų prekių disponavimą apskaičiavimo ir tokiu būdu elgėsi nesąžiningai. Sprendime nurodoma, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2013-08-19 sprendime adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-1404/2013 pasisakė, kad delspinigių skaičiavimas iš tikrųjų priklausė nuo paties mokesčių mokėtojo. Pastarajam nebuvo jokios pareigos laukti, kol mokesčių administratorius atliks jo patikrinimą ir priskaičiuos jam mokėtinas į biudžetą sumas. Priešingai, mokesčių mokėtojas turėjo pareigą pats deklaruoti ir sumokėti akcizus dar iki mokestinio patikrinimo. Jeigu jis laiku būtų sumokėjęs akcizus ir tokiu būdu tinkamai būtų įvykdęs savo pareigą sumokėti mokesčių, dėl jo nebūtų reikėję atlikti mokestinio patikrinimo ir jam nebūtų buvę priskaičiuoti delspinigiai.

Sprendime vadovaujamosi Bendrijos muitinės kodekso 218 str. 3 dalimi, kurioje nurodyta, kad jeigu skolos muitinei atsiradimo sąlygos skiriasi nuo nurodytų 1 dalyje, atitinkama maito suma turi būti įtraukta į apskaitą ne vėliau kaip per dvi dienas nuo tos dienos, kai muitinė gali: 1) apskaičiuoti atitinkamą maito sumą ir 2) nustatyti skolininką. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad minėtame straipsnyje yra nurodytos kumuliatyvios sąlygos minėto straipsnio taikymui – būtina abiejų sąlygų visuma. Pažymima, kad maito suma nagrinėjama atveju į apskaitą buvo įtraukta jau kitą dieną po sprendimo surašymo dienos, t. y. 2014-02-20.

Muitinės departamentas sprendime daro išvadą, jog Kauno TM 2014-02-19 sprendimas Nr. 4PM190208 yra pagrįstas ir teisėtas, todėl tenkinti Pareiškėjo prašymą panaikinti apskaičiuotus ir įregistruotus mokesčius ir su jais susijusias sumas nėra pagrindo.

Pareiškėjas 2014-06-05 skunde nurodo nesutinkantis su ginčijamu Muitinės departamento sprendimu ir manantis, kad šis sprendimas yra neteisėtas, nes jo sukeltos pasekmės yra neadekvačios padarytam pažeidimui.

Pareiškėjas skunde vadovaujasi Bendrijos muitinės kodekso 218 str. 3 dalies, 222 str. 2 dalies nuostatomis, kuriose numatyta, jog, jeigu vadovaujantis 236, 238 arba 239 straipsniais, pateiktas prašymas atsisakyti išieškoti maitą, arba, jeigu, vadovaujantis 233 str. c punkto antrąja įtrauka, d punktu, prekės yra sulaikytos ketinant vėliau jas konfiskuoti, skolininko prievolės sumokėti maitą vykdymas sustabdomas laikantis sąlygų, nustatytų taikant Komiteto procedūrą. Nurodo, jog konkrečiu atveju skolininkai muitinei buvo nustatyti Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendžiu, kuriuo Pareiškėjas ir J. T. pripažinti kaltais padarę nusikalstamą veiką, numatytą BK 199² str. 1 dalyje. Tuo pačiu nuosprendžiu buvo nuspręsta daiktinius įrodymus – 7750 pakelių cigarečių „Premjer“, saugomus VSAT prie LR VRM Varėnos rinktinės Ūkio grupės sandėlyje, konfiskuoti ir sunaikinti. Skunde pažymima, kad muitinė apie šį faktą sužinojo tik gavusi pranešimą iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos. Priešingai nei nurodyta skundžiamame sprendime, skunde tvirtinama, kad ikiteisminis tyrimas, pradėtas dėl kontrabandos, ir muitinėje įregistruota mokesstinė prievolė yra tarpiai susiję dalykai ir negali būti nagrinėjami atsietai vienas nuo kito. Šiuo konkrečiu atveju muitinei apie neteisėtai įvežtas prekes tapo žinoma, kaip nurodyta aukščiau, pranešus kompetentingai institucijai. Todėl, Pareiškėjo nuomone, adekvatu būtų remtis Bendrijos muitinės kodekso 222 str. 2 d. d punktu „jeigu prekės yra sulaikytos ketinant vėliau jas konfiskuoti, skolininko prievolės sumokėti maitą vykdymas sustabdomas laikantis sąlygų, nustatytų taikant Komiteto procedūrą“ ir delspinigius pradėti skaičiuoti nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos.

Remdamasis išdėstytu ir vadovaudamasis MAĮ 152 str. 1 dalimi, 154 str. 1 dalimi, Pareiškėjas prašo panaikinti Muitinės departamento 2014-05-14 sprendimą Nr. 1A-261, kuriuo patvirtintas Kauno TM 2014-02-19 sprendimas Nr. 4PM190208, ir panaikinti 13845 Lt akcizų delspinigių bei 3407 Lt PVM delspinigių sumas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmetinas, o Muitinės departamento 2014-05-14 sprendimas Nr. 1A-261 tvirtintinas.

Ginčas nagrinėjama atveju yra kilęs dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo Pareiškėjui su J. T. solidariai yra nurodyta sumokėti 2634 Lt maitą, 24413 Lt akcizus, 6008 Lt PVM, 13845 Lt akcizų delspinigius, 3407 Lt PVM delspinigius už neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtus 7750 pakelių cigarečių „Premjer“. Iš Pareiškėjo skundo Komisijai turinio bei Pareiškėjo mokesstinio ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu išdėstytos pozicijos matyti, jog Pareiškėjas neginčia įsiteisėjusiame Vilniaus apygardos teismo 2012-01-11 nuosprendyje baudžiamojame byloje Nr. 1-98/2012 nurodytų faktinių aplinkybių, patvirtinančių neteisėto disponavimo importo muitais ir mokesčiais apmokestinamomis prekėmis faktą, taip pat mokesčių administratoriaus apskaičiuotos prekių muitinės vertės, nurodytos sumokėti mokesstinės prievolės, išskyrus delspinigius, apskaičiavimo teisėtumo. Pareiškėjas mokesstinio ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu patikslino skundo reikalavimą ir išdėstė prašymą atleisti jį nuo

13845 Lt akcizų ir 3407 Lt PVM delspinigių mokėjimo dėl sunkios ekonominės padėties. Atsižvelgdama į Pareiškėjo skunde nurodytus motyvus ir išdėstytus reikalavimus, taip pat į aplinkybę, jog Muitinės departamentas ginčijamame sprendime (sprendimo 2–4 psl.) išsamiai aprašė teisinį Pareiškėjui nurodytos sumokėti mokesstinės prievolės apskaičiavimo pagrindą, Komisija, sutikdama su mokesčių administratoriaus sprendime išdėstyta pozicija, faktinių aplinkybių teisiniu vertinimu bei jų kvalifikavimu, nemato pagrindo iš naujo išsamiai kartoti Muitinės departamento pateiktų argumentų ir šiame sprendime plačiau pasisakys tik dėl Pareiškėjo skunde Komisijai akcentuotų nesutikimo su ginčijamu sprendimu motyvų.

Pareiškėjas, remdamasis skunde cituojamomis Bendrijos muitinės kodekso nuostatomis, tvirtina, jog nagrinėjamu atveju apskaičiuojant delspinigius turėjo būti vadovaujama būtent šio teisės akto nuostatomis ir delspinigiai turėjo būti pradėti skaičiuoti nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos.

Pareiškėjo argumentai yra nepagrįsti, nes, kaip matyti iš ginčijamų muitinės įstaigų sprendimų, delspinigiai Pareiškėjui už nesumokėtą muitą nebuvo apskaičiuoti, taigi, Bendrijos muitinės kodekso nuostatos šiame mokesiniame ginče sprendžiant delspinigių apskaičiavimo teisingumo klausimą netaikytinos. PVM ir akcizai, taip pat šių mokesčių delspinigių sumos Pareiškėjui yra apskaičiuotos vadovaujantis ne Bendrijos muitinės kodekso, o PVM įstatymo, Akcizų įstatymo bei MAĮ nuostatomis. PVM įstatymo 123 str. 1 dalis (2004-01-15 įstatymo Nr. IX-1960 redakcija) nustato, kad asmenims, pažeidusiems šio įstatymo nuostatas, delspinigiai skaičiuojami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Akcizų įstatymo 22 str. 1 dalyje numatyta, kad asmenys už šio įstatymo pažeidimus atsako Mokesčių administravimo įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

MAĮ 96 str. 1 d. 2 punkte nurodyta, kad delspinigiai mokesčių mokėtojui skaičiuojami už nesumokėtą arba pavėluotai sumokėtą patikrinimo metu mokesčių administratoriaus nustatytą nedeklaruotą deklaruojamą ar neapskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį (įskaitant mokestį, kuris turėjo būti apskaičiuotas muitinės deklaracijoje). Pagal MAĮ 97 str. 2 dalį (2007-07-03 įstatymo Nr. X-1249 redakcija, galiojanti nuo 2007-07-19) šio įstatymo 96 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, iki patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento surašymo dienos, o nesumokėjus mokesčio per šio įstatymo 81 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą (muitinės administruojamo mokesčio – per šio įstatymo 81 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą), delspinigių skaičiavimas tęsiamas nuo kitos dienos po minėto termino pasibaigimo. Iš šio teisinio reguliavimo seka, kad delspinigiai „skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, iki patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento surašymo dienos,“ t. y. delspinigiai į praeitį skaičiuojami *nuo pažeidimo padarymo iki pažeidimo nustatyta tvarka konstatavimo (įforminimo)*.

Komisija, įvertinusi nurodytąsias delspinigių skaičiavimą reglamentuojančias teisės normas bei Kauno TM 2014-02-19 sprendime Nr. 4PM190208 pateiktą aritmetinį delspinigių apskaičiavimą (3 lentelė, sprendimo 4 psl.), konstatuoja, jog 13845 Lt akcizų ir 3407 Lt PVM delspinigių sumos Pareiškėjui yra apskaičiuotos teisingai ir pagrįstai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog LVAT ne kartą yra pažymėjęs, jog aiškinant MAĮ 81 str. 2 dalies, 96 str. 1 d. 2 punkto ir 97 str. 2 dalies nuostatas sisteminiu teisės aiškinimo metodu, darytina išvada, kad įstatymų leidėjas yra nustatęs du skirtingus ir savarankiškai taikomus delspinigių skaičiavimo už netinkamą mokesstinės prievolės vykdymą pagrindus tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas privalo sumokėti mokesčių sumą, nurodytą mokesčių administratoriaus sprendime dėl mokesčio patikrinimo akto ar kito patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento patvirtinimo (žr., pvz., LVAT 2011-04-22 nutartį adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-944/2011 ir kt.). Pirmu atveju delspinigiai yra skaičiuojami dėl to, kad mokesčių mokėtojas nesumokėjo mokesčio to mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimojo teisės akto nustatytu terminu. Šiuo pagrindu delspinigiai pradkami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, ir baigiami skaičiuoti

patikrinimo akto ar kito patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento surašymo dieną. Antras delspinigių skaičiavimo pagrindas taikomas tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas per MAĮ 81 str. 2 dalyje nustatytą terminą nesumoka sprendime, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokesčiai ir (arba) su juo susijusios sumos, nurodytų papildomai apskaičiuotų mokesčių, paskirtų baudų ir apskaičiuotų delspinigių sumų. Šiuo atveju delspinigių skaičiavimas yra pradedamas nuo kitos dienos po minėto termino pasibaigimo (žr., pvz., LVAT 2011-01-31 nutartį adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-254/2011 ir kt.).

Delspinigių skaičiavimo pirmuoju atveju (kai delspinigiai yra skaičiuojami dėl to, kad mokesčių mokėtojas nesumokėjo mokesčio to mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimujo teisės akto nustatytu terminu) aspektu atkreiptinas dėmesys į tai, kad LVAT 2009-09-10 nutartyje adm. byloje Nr. A⁴⁴²-877/2009, sprenddamas klausimą dėl akcizų delspinigių pagrįstumo, yra nurodęs, jog mokesčių mokėtojas nepagrįstai teigė, kad delspinigių skaičiavimas pažeidžia teisingumo principą (šio mokesstinio ginčo atveju Pareiškėjas teigia, jog mokesčių administratoriaus priimto sprendimo pasekmės yra neadekvačios padarytam pažeidimui). Teismas akcentavo, kad delspinigių skaičiavimas iš tikrųjų priklausė tik nuo paties mokesčių mokėtojo. Pastarajam nebuvo jokios pareigos laukti, kol mokesčių administratorius atliks jo patikrinimą ir priskaičiuos jam mokėtinas į biudžetą sumas. Priešingai, mokesčių mokėtojas turėjo pareigą pats deklaruoti ir sumokėti akcizus dar iki mokesstinio patikrinimo. Jeigu jis laiku būtų sumokėjęs akcizus ir tokiu būdu tinkamai būtų įvykdęs savo pareigą sumokėti mokesčių, dėl jo nebūtų reikėję atlikti mokesstinį patikrinimą ir jam nebūtų buvę priskaičiuoti jokie delspinigiai (žr. LVAT praktikos, taikant mokesčių administravimą reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimą (II dalis), Administracinė jurisprudencija Nr. 22, P. 425).

Pareiškėjas mokesstinio ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu išdėstė prašymą atleisti jį nuo 13845 Lt akcizų ir 3407 Lt PVM delspinigių mokėjimo dėl sunkios ekonominės padėties bei išipareigojo pateikti Komisijai dokumentus, patvirtinančius sunkią jo ekonominę padėtį. Todėl Komisija nagrinės, ar Pareiškėjas atleistinas nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkto pagrindu.

MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte numatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių, kai juos išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 str. 1 d. 3 punktą. MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte numatyta, kad mokesstinė nepriemoka gali būti pripažįstama beviltiška, kai netikslinga priverstinai ją išieškoti, nes sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Taigi, pagal nurodytąsias MAĮ nuostatas nurodytas atleidimo nuo delspinigių pagrindas taikytinas ir MAĮ 113 str. 1 d. 3 p. nurodytos aplinkybės sietinos su tokia mokesčių mokėtojo ekonomine (socialine) situacija, kai jis negauna jokių pajamų ar gauna jų nepakankamai ir yra valstybės remiamas arba turi teisę į valstybės paramą.

Pažymėtina, jog LVAT 2010-06-07 nutartyje adm. byloje Nr. A⁴⁴²-807/2010 yra nurodęs, jog MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktas ir 113 str. 1 d. 3 punktas atleidimą nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi ir vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.).

Pareiškėjas nurodė mokantis dalimis jam apskaičiuotas mokesčių sumas, turintis kitų finansinių išipareigojimų (paskolą būstui) ir todėl jo gaunamos pajamos yra nepakankamos, kad galėtų sumokėti apskaičiuotus delspinigius. Tačiau Pareiškėjas jo skundo nagrinėjimo Komisijoje metu, nors ir buvo išipareigojęs, nepateikė jokių duomenų, patvirtinančių kad jo ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki, jog jam reikalinga valstybės parama arba tokia parama jam jau yra teikiama, kaip tai apibrėžta MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte, nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių aplinkybes, jog jis neturi pakankamai lėšų ar kitokio turto, kuris galėtų būti panaudotas

mokestiniais įsipareigojimams padengti Taigi, Pareiškėjas neįrodė, jog egzistuoja teisinės sąlygos atleisti jį nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkto pagrindu.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2014-05-14 sprendimą Nr. 1A-261.

2. Neatleisti Pareiškėjo nuo 13845 Lt akcizų ir 3407 Lt PVM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos. Mokesčių administravimo įstatymo 164 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad dokumentų, siunčiamų registruotu laišku, įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos.

Komisijos pirmininkas

Komisijos nariai

Steponas Vytautas Jurna

Rasa Stravinskaitė

Edita Veršeliene

Lina Vosyliene